

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Л. М. Бесов, Н. Г. Анненкова, М. В. Гутник

**НАУКА В ІСТОРІЇ СУСПІЛЬСТВА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Харків НТУ «ХП»
2011

ББК 72 3 (4УКР) я7

Б 53

УДК 001.31: 316.32(075)

Рецензент: доктор історичних наук Скляр Володимир Миколайович

Л. М. Бесов, Н. Г. Анненкова, М. В. Гутник, кафедра історії науки і техніки НТУ «ХП».

Наука історії суспільства. Програма курсу. Для магістрів вищих технічних навчальних закладів / Л. М. Бесов, Н. Г. Анненкова, М. В. Гутник. - Харків : НТУ «ХП», 2010 - 68 с.

Пропонована програма навчального курсу відображає як складались взаємовідносин між розвитком науки і техніки і прогресивною ходою людської цивілізації від їх зародження до початку ХХІ століття. Зроблено нарис широкої й достовірної картини пізнання наукової дійсності, зростання ролі та значення науки в суспільстві.
Для викладачів, студентів вищих навчальних закладів.

Бібліогр 248 назв.

ББК 72 3 (4УКР) я7

О. Л. М. Бесов,
Н. Г. Анненкова,
М. В. Гутник, 2010
©НТУ «ХП», 2010

ЗМІСТ

Вступна лекція	7
Тема 1. Наука в суспільному житті	8
<i>Лекція 1.</i> Наука як інститут. Методи науки	8
<i>Семінар № 1.</i> Наука як сфера діяльності людини...	10
<i>Лекція 2.</i> Накопичення наукових традицій.....	10
<i>Семінар № 2.</i> Наука як інститут держави.....	11
<i>Лекція 3.</i> Природничі науки як джерело загальних ідей	12
Тема 2. Зародження сучасної науки	13
<i>Лекція 1.</i> Формування економічної системи доби залізного віку	13
<i>Семінар № 3.</i> Наука як складові і культури.....	15
<i>Лекція 2.</i> Класична культура античного світу	15
<i>Семінар № 4.</i> Зародження теоретичних основ науки	16
Тема 3. Наука і техніка середньовіччя	16
<i>Лекція 1.</i> Формування науки раннього середньовіччя (V-XI ст.)	17
<i>Лекція 2.</i> Середньовічна Європа у XII-XV столітті	18
<i>Семінар № 5.</i> Розвиток цивілізацій у середньовіччі	20
<i>Лекція 3.</i> Перетворення середньовічної економіки під впливом нових технічних засобів.....	20
<i>Семінар № 6.</i> Економіка середньовічної Європи ...	22
Теми для самостійного опрацювання.....	22
<i>Завдання № 1.</i> Етика в науці.	22
<i>Завдання № 2.</i> Формування науково-технічного кругозору	23
Перелік питань до модульного контролю № 1.....	24
Тема 4. Наукова революція	26
<i>Лекція 1.</i> Перша фаза наукової революції-Відродження (1440-1540)	26
<i>Лекція 2.</i> Наука в період першої буржуазної революції (1540-1650)	27
<i>Семінар № 7.</i> Прогрес людської думки в технічних перетвореннях в епоху Відродження.....	29
<i>Лекція 3.</i> Наука другої половини XVII століття (1650-1690)	29
<i>Семінар № 8.</i> Зародження класичної науки.....	31

<i>Лекція 4.</i> Наукова революція XVII століття	31	
Тема 5. Промислова революція кінця XVIII - початку XIX століття		33
<i>Лекція 1</i> Промислова революція (1760-1830)	33	
<i>Семінар № 9.</i> Соціально-економічні перетворення в Європі наприкінці XVIII-на початку XIX століття	34	
<i>Лекція 2.</i> Наука у XIX столітті	35	
<i>Семінар № 10.</i> Наука і промисловість у XIX столітті	36	
Теми для самостійного опрацювання.....	36	
<i>Завдання № 3.</i> Природничі науки до початку XIX століття		36
<i>Завдання № 4.</i> Природничі науки у XIX столітті....	37	
Перелік питань до модульного контролю № 2.....	38	
Тема 6. Наука і техніка в першій половині XX століття		40
<i>Лекція 1.</i> Наука в першій половині XX століття	40	
<i>Лекція 2.</i> Фізичні науки у першій половині XX століття		41
<i>Семінар № 11.</i> Науково-технічні перетворення під впливом досягнень у природознавстві на рубежі XIX-XX століть		43
<i>Лекція 3.</i> Мілітаризація науки	43	
<i>Семінар № 12.</i> Використання досягнень науки у першій половині XX століття	45	
Тема 7. Наука у другій половині XX - на початку XXI століття		45
<i>Лекція 1.</i> Науково-технічна революція як суспільне явище		46
<i>Лекція 2.</i> Живі системи і цінності сучасного суспільства		47
<i>Семінар № 13.</i> Науково-технічної революція і «Наука про життя»		49
<i>Лекція 3.</i> Системне мислення	49	
<i>Семінар № 14.</i> Системний підхід у розв'язанні сучасних проблем людства	51	
Тема 8. Кібернетика	51	
<i>Семінар № 15.</i> Вплив промислової революції другої половини XX століття на соціально-економічні перетворення суспільства		53
Теми для самостійного опрацювання.....	53	
<i>Завдання № 5.</i> Наука в епоху глобалізації	53	
<i>Завданням 6.</i> Європейський вибір України	55	
Перелік питань до модульного контролю № 3.....	56	
Теми рефератів.....	58	
Рекомендації до написання рефератів та контрольних робіт		59
Приклади оформлення бібліографічного списку літератури		60